

Aan

Staatssecretaris

nota

Kabinetsreactie Tussenevaluatie Wi2021

Aanleiding

Eind 2025 en begin 2026 is een viertal onderzoeksrapporten over de Wet inburgering 2021 (Wi2021) opgeleverd, waaronder de Tussenevaluatie en een onderzoek naar de betaalbaarheid van het stelsel voor gemeenten. Op 11 december 2025 bent u geïnformeerd over de planning en outline van de kabinetsreactie. In deze nota informeren we u over de kabinetsreactie bij de Tussenevaluatie en verzoeken we u akkoord te gaan met verzending naar de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt verzocht:

- Akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief;
- De Kamerbrief en bijbehorende rapporten op of kort na de publicatie van het rapport van de Algemene Rekenkamer (ARK) op 28 januari 2026 te ondertekenen en verzenden.

Kernpunten

- Begin 2026 heeft onderzoeksbureau Regioplan de Tussenevaluatie bij de Wi2021 opgeleverd. Het betreft een synthesestudie naar de tussenresultaten 3,5 jaar na inwerkingtreding van de wet. De tendens is overwegend positief, maar legt ook diverse knelpunten in het stelsel bloot.
- In reactie op de outline en de nota van 11 december 2025 heeft u ons verzocht geen beleidsarme reactie op te stellen. Hieraan hebben we gehoor gegeven in bijgevoegde brief.
- Gelijktijdig met de tussenevaluatie heeft de ARK onderzoek uitgevoerd naar het inburgeringsstelsel, zij publiceren op 28 januari 2026. Het streven is om deze Kamerbrief gelijktijdig of kort na de publicatie van het rapport van de ARK te publiceren. Daarmee zijn de onderzoeksrapporten tevens (ruim) een week voor het wetgevingsoverleg Integratie en Maatschappelijke Samenhang van 9 februari 2026 bij de Kamer. De ARK zal u een dag voor publicatie een briefing geven over de uitkomsten van haar rapport.
- Naast de Tussenevaluatie heeft onderzoeksbureau Cebeon een onderzoeksrapport naar de betaalbaarheid van de Wi2021 voor gemeenten opgeleverd. In de beleidsstaf van 8 december 2025 bent u geïnformeerd over het tekort op de uitvoeringskosten dat hieruit voortkomt. Ook hierover informeren we de Kamer met deze brief. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt een claim voorbereid van € 103 mln.

TER BESLISSING

Datum

19 januari 2026

Onze referentie

2026-

Opgesteld door

Uiterlijk bij

20 januari 2026

Bijlage(n)

1

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kabinetsreactie Tussenevaluatie Wi2021

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 28-1-2026 12:51:38

SPI akkoord 28/1

- Tot slot is een tweetal deelonderzoeken opgeleverd dat ook meegezonden zal worden naar de Kamer. Het eerste rapport betreft een onderzoek naar de maatschappelijke begeleiding. Daaruit blijkt dat gemeenten en asielstatushouders de maatschappelijke begeleiding als een belangrijk instrument zien.
- Daarnaast is een onderzoek opgeleverd naar de participatieverklaring waarin ook de motie Flach van 30 mei 2024 wordt meegenomen. Deze motie verzoekt de regering te onderzoeken hoe er in de tekst van de participatieverklaring aandacht kan zijn voor de Holocaust en de betekenis daarvan voor de huidige tijd.

Datum
19 januari 2026

Onze referentie
2026-

Toelichting

- In de brief gaan we in op een tweetal moties, namelijk de motie Flach en de motie Rajkowski. De motie Flach verzoekt ons om bij de evaluatie van de participatieverklaring te verkennen hoe meer specifieke aandacht voor de geschiedenis van de Holocaust en de betekenis daarvan voor de huidige tijd onderdeel kan worden van de participatieverklaring. In de motie wordt verwezen naar de Duitse verklaring van verbondenheid, de zogenaamde Loyalitätserklärung.
- Uit het onderzoek blijkt dat de meeste experts aangeven dat het van belang is om in de inleiding van de verklaring de democratische rechtsstaat centraler te stellen en dit concept beter uit te leggen. Ook vinden de geraadpleegde experts dat er in de tekst niet te veel aandacht moet liggen op recente maatschappelijke ontwikkelingen. In de brief geven we daarom aan dat we het van belang vinden dat inburgeraars op de hoogte zijn van de normen en waarden van de Nederlandse samenleving en deze ook dienen te onderschrijven. We geven aan dat het onderzoek aanleiding geeft om de brochure bij de participatieverklaring opnieuw tegen het licht te houden en dat voor een eventuele wijziging in de inleiding van de participatieverklaring en wijziging van het Besluit inburgering 2021 vereist is. U geeft aan dat u deze wijziging laat aan een volgend kabinet.
- De motie Rajkowski verzoekt u in de participatieverklaring op te nemen dat de wetten van de staat boven die van religie en traditie staan, voor zover die strijdig zijn met de rechtsstaat. Ook hierover communiceren we richting de Kamer dat we de brochure bij de participatieverklaring zullen aanscherpen zodat hier voldoende aandacht aan wordt besteed. De (mogelijke) aanpassing van de participatieverklaring in het Besluit inburgering 2021 wordt aan het volgende kabinet gelaten.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Eindrapport Tussenevaluatie Wi2021 (Regioplan, 2026)	Bijlage bij verzending	
2	Kosten gemeenten Wet inburgering 2021 (Cebeon, 2025).	Bijlage bij verzending	

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

3	Deelonderzoek Maatschappelijke Begeleiding (RadarAdvies, 2025)	Bijlage bij verzending	
3.1	Bijlage bij deelonderzoek Maatschappelijke Begeleiding casestudies	Bijlage bij verzending	
4	Reflectie door experts op de tekst van de participatieverklaring (Verwey-Jonker Instituut, 2025)	Bijlage bij verzending	
5	Bestuurlijke reactie op rapport 'Onbenut potentieel' Algemene Rekenkamer	Bijlage bij verzending	

Datum
19 januari 2026

Onze referentie
2026-

Deze pagina bevat geen opmerkingen.